

Wet vrij en veilig onderwijs

Internetconsultatie

VOS/ABB vindt dat iedereen zich vrij en veilig moet kunnen voelen in het onderwijs (en daarbuiten). Op school kun je jezelf zijn en je eigen stem laten horen. Je leert zelfstandig en kritisch denken, neemt verantwoordelijkheid en houdt rekening met de vrijheid van de ander. Dit geldt voor zowel leerlingen als personeel.

Dit wetsvoorstel geeft meer regels en daarmee meer regeldruk voor scholen, schoolbesturen en daarmee verwante partijen. Er komen zes verplichtingen voor scholen bij. De memorie van toelichting maakt niet (genoegzaam) duidelijk welke alternatieven er onderzocht en gewogen zijn alvorens te komen met een wet met meer regels. Juist verschillende alternatieven en de weging daarvan zouden duidelijkheid geven over de vraag waarom het kabinet meer verplichtingen wil opleggen.

Waarom zit het woord 'vrij' in de naam van deze wet? Dit wordt niet nader uitgewerkt in de toelichting en daardoor mist de wet de kracht die hij wellicht kan hebben door juist aansluiting te zoeken bij de waarde 'vrijheid' in de democratische rechtsstaat. Nu is de wet repressief ingericht, in die zin dat er een verplichtingenkader komt voor scholen met een navenante regeldruktoename. Dit creëert juist minder in plaats van meer vrijheid. Zo hebben de scholen al de verplichting om een Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) uit te voeren. Zou het niet passender c.q. minder verstrekkend zijn wanneer de Inspectie van het Onderwijs hiernaar vraagt in plaats van dat er extra registratieverplichtingen komen? Is onderzocht of extra registreren een veiligere omgeving creëert?

Voorgesteld wordt om de **monitoringsverplichting**, die nu alleen nog voor leerlingen geldt, uit te breiden naar het onderwijspersoneel. VOS/ABB ziet in de contacten met leden dat bijvoorbeeld de aanwezigheid van mobiele telefoons in de klas kan leiden tot een onveilig gevoel bij docenten, bijvoorbeeld als leerlingen hen heimelijk filmen. Een ander voorbeeld komt uit een recent dossier dat VOS/ABB heeft behandeld over twee leerlingen die een baksteen thuis door de ruit van een docent hebben gegooid. In de praktijk doen zich helaas incidenten voor waarbij de veiligheid van docenten (en mogelijk ook van andere personeelsleden) in het gedrang komt. Het is wat VOS/ABB betreft niet onnodig dat scholen verplicht worden ook dit te monitoren, maar we vragen ons wel af of er andere mogelijkheden zijn in plaats van een extra verplichting.

Wat betreft de **registratieplicht** voor veiligheidsincidenten, de meldplicht voor ernstige incidenten en de uitbreiding van de meld- en overlegplicht met betrekking tot seksuele intimidatie is te zeggen dat veel hiervan al is geregeld en direct vanuit het strafecht kan worden opgevolgd. De memorie van toelichting maakt niet duidelijk wat de belangenafweging hierbij is geweest en welk effect verwacht wordt van deze extra plichten ten opzichte van de effecten van andere mogelijke maatregelen.

22 september 2023

De ervaring van VOS/ABB is dat regionale **klachtencommissies** lang niet zo goed werken en de vereiste deskundigheid hebben als de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC). Daarom vindt VOS/ABB een verplichte aansluiting van alle schoolbesturen bij de LKC een goed voorstel. Een belangrijke wijziging in het wetsvoorstel is dat adviezen van de LKC door scholen opgevolgd moeten worden, tenzij er zwaarwegende argumenten zijn om dat niet te doen. Onze ervaring is dat de adviezen van de LKC in onze dossiers altijd worden opgevolgd. De vraag is dan wat het oplevert om opvolging wettelijk te verplichten.

Vragen bij de consultatie

We hebben zorgen over het nut en de noodzaak van de vragen die gesteld worden in de internetconsultatie over dit wetsvoorstel. Waartoe is de vragenselectie gemaakt en is daarbij bekeken of selectieve sturing op bepaalde antwoorden is uitgesloten? Waarom worden bepaalde delen van het wetsvoorstel wel in een vraag vevat, maar andere helemaal niet? Hierdoor zal een deel van de reacties slechts een deel van het voorstel betreffen en niet zien op de overige delen ervan. Ook staan er heel specifieke en concrete vragen bij die qua uitwerking juist niet in een wetsvoorstel passen, maar in de uitvoering bij een werkgever.

Het is volgens VOS/ABB raadzaam een uniforme redactie te voeren ten aanzien van dergelijke vragen bij internetconsultaties om op een objectieve wijze informatie ten behoeve van de versterking van het voorstel op te halen. Alsdan zou het bevorderlijk zijn bij die redactie te kijken naar een vragenlijst die zo goed als alle onderdelen van een wetsvoorstel meeneemt, zodat (on)bewuste sturing op reacties via de vragen wordt voorkomen.

22 september 2023